

İlkokul Öğrencilerinin ve Öğretmenlerinin Canlı Ders Deneyimlerinin
İncelenmesi

Examination Of Live Course Experiences Of Primary School Students And
Teachers

Mehmet ÜRÜNİBRAHİMOĞLU^a, Veysel GÖÇER^b, Sinan ÖZER^c, Emrah KÖSEOĞLU^d

Article Info/Makale Bilgi

Received/Alındı: 24/03/2022

Revised/Düzeltildi: 20/04/2022

Accepted/Kabul edildi:

12/06/2022

Anahtar kelimeler:

Fenomenoloji, uzaktan eğitim,
canlı ders, ilkokul.

Keywords:

Phenomenology, distance
education, live lesson, primary
school.

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Gaziantep'te bulunan bir ilkokula devam eden öğrencilerin ve bu öğrencilerin öğretmenlerinin canlı derslerde yaşadıkları deneyimleri betimlemektir. Araştırmanın deseni fenomenolojidir. Çalışmanın katılımcıları yedi ilkokul öğrencisi ve üç sınıf öğretmenidir. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ve Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Araştırmada canlı derslerin olumlu özelliklerinin mahremiyet, öğrenme ve teknolojinin etkili kullanımı olduğu bulunmuştur. Bunun yanında olumsuz özelliklerinin ise motivasyon eksikliği, fiziksel rahatsızlıklar, öğrenme zorlukları, teknolojik yetersizlikler ve fırsat eşitsizliği olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcılar canlı derslerin daha etkili olması için teknolojik altyapının iyileştirilmesini ve öğrencilere ücretsiz erişim sağlanmasını önermişlerdir.

ABSTRACT

The purpose of this research is to describe the experiences of students attending a primary school in Gaziantep and their teachers in live lessons. The pattern of the research is phenomenology. The participants of the study are seven primary school students and three classroom teachers. Purposive sampling method was used to determine the participants. Data were collected with Semi-Structured Interview Form and Personal Information Form. In the research, it was found that the positive features of live lessons are privacy, learning and effective use of technology. In addition, it has been found that the negative features are lack of motivation, physical disorders, learning difficulties, technological inadequacies and inequality of opportunity. In addition, the participants suggested improving the technological infrastructure and providing free access to students in order to make live lessons more effective.

^a Mehmet ÜRÜNİBRAHİMOĞLU, MEB, mehmeturunibrahimoglu@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9956-1075>

^b Veysel GÖÇER, MEB, veysel092@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9242-6863>

^c Sinan ÖZER, MEB, sinanozer01@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0317-4482>

^d Emrah KÖSEOĞLU, Harran Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, e.koseoglu21@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9836-0490>

Giriş

Dünya tarihi boyunca Kara Veba ve İspanyol Gribi birçok salgın hastalık sosyal ve ekonomik olarak birçok yıkıcı etkiye neden olmuştur. İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda ise bu salgın hastalıklara COVID 19 hastalığı dâhil olmuştur.

COVID 19 hastalığı ilk olarak 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmıştır (WHO, 2020). Hastalık çıktıktan kısa bir süre sonra Çin'in bütün şehirlerine ve dünyanın neredeyse her yerine kısa sürede yayılmıştır. Ateş, öksürük ve nefes darlığına yol açan hastalık şiddetli vakalarda zatürre, ağır solunum ve böbrek yetmezliğine yol açarak ölüme neden olabilmektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

COVID 19 hastalığının tüm dünyaya yayılması üzerine devletler hastalığın yayılmasını önlemek için bir dizi tedbirler almıştır. Alınan bu tedbirler kapsamında birçok ülke hastalığın yayılmasının önlemek için okulları kapatmıştır (Pınar ve Dönel-Akgül, 2020). Türkiye'de ise 11 Mart 2020 tarihinde ilk COVID 19 vakası tespit edilmiştir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Hastalık Türkiye'de yayıldıktan sonra MEB 12 Mart tarihinde yaptığı basın toplantısında 16 Mart tarihinden itibaren tüm okullarda eğitime geçici bir süre ara verildiğini duyurmuştur (MEB, 2020).

MEB okulların kapanmasından sonra 23 Mart tarihinde yaptığı basın toplantısında öğrencilerin eğitimden yoksun kalmaması için ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik uzaktan eğitim kararı aldığını açıklamıştır. Bu doğrultuda MEB tarafından 30 Mart 2020'de TRT üzerinden EBA TV ile ders anlatım programları yayınlamaya ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformu üzerinden canlı dersler vermeye başlamıştır (MEB, 2020).

Uzaktan eğitimin öğrencilere zengin bir öğrenme ortamı sunmak, eğitimi bireyselleştirmek, bireye öğrenme sorumluluğu kazandırmak, yüz yüze eğitime göre daha esnek olması gibi olumlu yönleri bulunmaktadır (Yalçın-İncik, Topçu ve Yağlıoğlu, 2020). Bununla birlikte uzaktan eğitimin sözü edilen olumlu yönlerinin yanında bazı öğretmenlerin uzaktan eğitim sistemlerini kullanmadaki yetersizliği, internet kesintileri, öğrencilerin tümünde uzaktan eğitime katılabilecek internete erişim imkânının ve teknolojik donanımlarının olmaması gibi olumsuz yönleri de bulunmaktadır (Yılmaz, Güner, Mutlu ve Doğanay, 2020). Uzaktan eğitim sözü edilen bu özellikler nedeniyle günümüzde salgın hastalıklar, savaşlar, doğal afetler ve zorunlu göçler gibi kriz durumlarında eğitimin kesintisiz devam etmesi, yetişkinlerin eğitimi ve örgün eğitimin desteklenmesi için kullanılmaktadır (Can, 2020).

Uzaktan eğitim dünya genelinde her yaş grubundaki eğitim seviyesinde uygulanabilmekle birlikte çoğunlukla yükseköğretim düzeyinde kullanılmaktadır (Özbay, 2015, 2015). Bu durum uzaktan eğitim ile ilgili alanyazına da yansımıştır. Bu bağlamda alanyazın incelendiğinde yükseköğretimde uzaktan eğitim ile ilgili ulusal ve uluslararası alanda yapılmış (Ekici, 2003; Cabı, 2018; Yıldız, 2020; Yalman, 2013; Gül ve Arabacı, 2018, Yılmaz ve Güven, 2015; Katz, 2002; Hannay ve Newvine, 2006; Diaz ve Carnal, 1999) birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Bununla birlikte ilkökulda uzaktan eğitim ile ilgili alanyazın taramasında Sirem ve Baş (2020); Fidan (2020); Mutlu, Güner, Doğanay ve Yılmaz (2020) ve Setiawan (2020), Demir ve Kale, (2020), Metin, Gürbay ve Çevik'in (2021) yaptığı sadece dört tane araştırma bulunabilmiştir. Bu araştırmalarda; Sinem ve Baş (2020) okuma güçlüğü çeken 3. sınıf öğrencilerinin ve bu öğrencilerin velilerinin, Yılmaz ve diğerleri (2020) öğrenci velilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerine başvurmuştur. Metin, Gürbey ve Çevik (2021), Demir ve Kale (2020) ve Fidan (2020) ise yaptıkları çalışmalarda sınıf ve ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerine başvurmuştur. Bunun yanında Setiawan (2020) yaptığı çalışmada ilkökul öğrencilerine uzaktan eğitimde kullanılmak üzere çalışma kâğıdı tasarlamıştır. Uzaktan eğitim ile ilgili ilkökul düzeyinde yapılan bu araştırmalardan, Sinem ve Baş'ın (2020) yaptığı araştırmanın dışında hiçbirinin katılımcıları öğrenciler değildir. Sözü edilen bu araştırmanın katılımcıları ise okuma güçlüğü çeken öğrencilerdir.

Türkiye'de ve dünyada ilkokullarda uzaktan eğitim tercih edilmemektedir. Bu yüzden

Türkiye’de COVID 19 hastalığı yüzünden ilkokullara yönelik başlayan zorunlu eğitimin başarıya ulaşip ulaşmayacağını tahmin etmek kolay değildir. Bununla birlikte ilkokul öğrencilerine yönelik verilen uzaktan eğitimin daha etkili hale gelmesi için uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin belirlenmesi önemlidir. Ancak yukarıda sözü edilen katılımcısı; öğretmenler, veliler veya okuma güçlüğü çeken öğrenciler olan üç farklı araştırmanın sonuçlarına bağlı olarak ilkokullarda uzaktan eğitim sürecinin olumlu ve olumsuz özelliklerini belirlemek çok zordur. Bu yüzden ilkokul öğrencilerine yönelik uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin belirlenmesi için öğrencilerin ve öğretmenlerin bu süreçteki deneyimlerinin öğrenilmesi gereklidir. İlkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları deneyimlerin öğrenilmesi ise uzaktan eğitimin daha etkili hale gelmesi için politika belirleyiciler tarafından kullanılabilir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Gaziantep’te bulunan bir ilkokula devam eden öğrencilerin ve bu öğrencilerin öğretmenlerinin canlı derslerde yaşadıkları deneyimlerini betimlemek olarak belirlenmiştir. Araştırmada bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. İlkokul öğrencilerinin canlı derslerde yaşadıkları deneyimler nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin canlı derslerde yaşadıkları deneyimler nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada ilkokula devam eden öğrencilerin canlı derslerde yaşadıkları deneyimler betimlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı sosyal olguları doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde anlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Fenomenoloji, bireylerin bir olguya yönelik yaşanan deneyimin; anlamını, yapısını ve özünü açıklamaya çalışan nitel araştırma desendir (Seggie ve Bayyurt, 2017). Fenomenolojinin temel amacı insanların fenomene yönelik kişisel deneyimlerini ortaya çıkarmak için algı ve deneyimlerini betimlemektir (Saban ve Ersoy, 2017). Fenomenolojik araştırmalarda bir olgunun daha iyi tanınmasına ve anlaşılmasına yardımcı olacak örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koyulur (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Fenomonolojik araştırmalarda genellikle olguyu deneyimleyen bireylerle görüşmeler gerçekleştirilir (Creswell, 2016).

Araştırma Ortamı ve Katılımcılar

Araştırma Gaziantep ilinde genellikle memur ve esnafın ikamet etmeyi tercih ettiği bir çevrede bulunan bir ilkokulda yapılmıştır. Araştırmanın katılımcıları ise bu ilkokula devam eden öğrenciler ve bu öğrencilerin öğretmenleri arasından belirlenmiştir. Araştırmanın katılımcısı olan öğrenciler ve öğretmenler belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda amaçlı örnekleme yöntemlerinden; tipik durum örnekleme öğrenci, ölçüt örnekleme ise öğretmen katılımcıları belirlenirken kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi araştırmanın amacı ile ilgili olguların derinlemesine araştırılmasına olanak veren örnekleme yöntemidir. Belli özellikleri olan veya ölçütleri karşılayan olgu veya olgular araştırılmak istendiğinde kullanılır (Büyükoztürk, 2013).

Tipik durumlar, temel özellikleri bakımından evreni temsil ettiği düşünülen durumlardır (Marshall and Rossman, 2006). Tipik durum örnekleminin amacı evrene genelleme yapmak değildir. Amacı ortalama durumları araştırarak belirli bir konu veya uygulama hakkında yeterli bilgisi olmayanları bilgilendirmektir (Patton’dan 1987 aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2016). Ölçüt örnekleme ise önceden belirlenmiş ölçüt veya ölçütleri karşılayan bütün olguların çalışılmak istediğinde kullanılan amaçlı örnekleme tekniğidir. Ölçüt örneklemede ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından araştırmadan önce hazırlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu bağlamda evlerinde canlı derslere bağlanmak için gerekli teknolojik altyapısı bulunan ve düzenli olarak canlı derslere devam eden öğrenciler arasından araştırmanın katılımcı öğrencileri

belirlenmiştir. Araştırmanın öğretmen katılımcıları belirlenirken ise öğretmenlerin araştırmanın yapıldığı okulda en az bir senedir görev yapmaları ve araştırmanın öğrenci katılımcılarının öğretmenleri olması ölçüt olarak alınmıştır.

Araştırmada katılımcıların kişilik haklarını ve özel bilgilerini korumak için araştırmanın yapılacağı ilkokulun ismi verilmemiştir. Bunun yanında araştırmada öğrenciler ve öğretmenlerin gerçek isimleri yerine kod isimler kullanılmıştır.

Araştırmanın katılımcılarını belirlemek için araştırmanın yapıldığı ortaokulda görev yapan öğretmenler ve idareciler ile görüşülerek araştırmaya katılmak için gerekli ölçütleri karşılayan öğrenciler ve öğretmenler belirlenmiştir. Daha sonra belirlenen bu öğrenciler ve öğretmenler arasından gönüllü olanlar araştırmanın katılımcısı olarak seçilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın katılımcılarını bu okulda; öğrenim gören yedi ilkokul öğrencisi ve görev yapan üç öğretmen oluşturmuştur.

Araştırmanın katılımcılarını oluşturan öğrencilere ve öğretmenlere ilişkin genel bilgiler iki farklı tabloda verilmiştir. Bu bağlamda çalışma grubunun öğrenci katılımlarına ait bu bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Öğrenci Katılımcılarına Ait Genel Bilgiler

Öğrencinin Adı	Cinsiyeti	Yaşı	Sınıfı
Hatice	Kız	10	4. sınıf
Fatma	Kız	10	4. sınıf
Abdulkadir	Erkek	10	4. sınıf
Faruk	Erkek	10	4. sınıf
Ülger	Kız	10	4. sınıf
Bengü	Kız	10	4. sınıf
İsmail	Erkek	10	4. sınıf

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan kız öğrenciler Hatice, Fatma, Ülger ve Bengü’dür. Araştırmaya katılan erkek öğrenciler ise Abdulkadir, Faruk ve İsmail’dir. Dolayısıyla araştırmaya dördü kız, üçü erkek olmak üzere toplamda yedi öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin hepsi 10 yaşındadır ve dördüncü sınıfa devam etmektedir.

Çalışma grubunun öğretmen katılımcılarına ait bilgiler ise Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmanın Öğretmen Katılımcılarına Ait Bilgiler

Öğretmenin Adı	Cinsiyeti	Yaşı	Branşı	Mesleki Deneyimi	Okuldaki Deneyimi
İbrahim	Erkek	39	Sınıf Öğretmeni	16	6
Bekir	Erkek	38	Sınıf Öğretmeni	14	2
Baybars	Erkek	37	Sınıf Öğretmeni	16	6

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya üç sınıf öğretmeni katılmıştır. Bu öğretmenlerin hepsi erkektir. Bu öğretmenlerden İbrahim 39 yaşındadır ve araştırmanın yapıldığı okulda 6 senedir çalışmaktadır. İbrahim’in 16 senelik mesleki deneyimi vardır. Araştırmanın diğer bir öğretmen katılımcısı Bekir 38 yaşındadır ve araştırmanın yapıldığı okulda ise 2 senedir

çalışmaktadır. Bekir'in 14 senelik mesleki deneyimi vardır. Bu öğretmenlerden Baybars ise 37 yaşındadır ve araştırmanın yapıldığı okulda ise 6 senedir çalışmaktadır. Baybars'ın 17 senelik mesleki deneyimi vardır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme belli bir amaç için kişilerin karşılıklı konuşarak yarattıkları etkileşimdir (Tanrıöğen, 2014, s. 149). Araştırmada veri toplama aracı olarak ise araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formları ve kişisel bilgi formları kullanılmıştır. Araştırmada yapılan görüşmelerde öğrenciler ve öğretmenler için farklı formlar kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan formlar geliştirilirken ilk önce taslak formlar hazırlanmıştır. Daha sonra hazırlanan taslak formlar sınıf öğretmenliği alanında uzman bir doktor öğretim üyesi, iki sınıf öğretmeni ve bir Türkçe öğretmenin görüşlerine sunulmuştur. Son olarak ise sözü edilen uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda formlarda düzeltmeler yapılmıştır.

Araştırmada yapılan görüşmelerde veri toplamak için kullanılan Öğrenci Görüşme Formu ve Öğretmen Görüşme Formunun her ikisi de sekiz tane yarı yapılandırılmış görüşme sorusundan oluşmaktadır. Öğrenci Görüşme Formu ve Öğretmen Görüşme Formunda; canlı dersler ile yüz yüze dersler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, canlı dersler ile yüz yüze derslerin hangisinin daha etkili olduğu, canlı derslerin beğenilen ve beğenilmeyen özellikleri ve canlı derslerin daha etkili olması için yapılması gerekenler ile ilgili görüşme soruları bulunmaktadır.

Araştırmada öğrenciler ve öğretmenler hakkında kişisel bilgiler toplamak için kullanılan formlardan Öğrenci Kişisel Bilgi Formunda; öğrencinin adı, soyadı, cinsiyeti ve öğrenim gördüğü sınıf seviyesine ilişkin bilgi toplamak için hazırlanan sorular bulunmaktadır. Öğretmen Kişisel Bilgi Formunda ise öğretmenin adı, soyadı, cinsiyeti, branşı, mesleki deneyimi ve araştırmanın yapıldığı okuldaki çalışma süresine yönelik bilgi toplamak için hazırlanan sorular bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın katılımcısı olan öğrenciler ve öğretmenler ile görüşmeler yapılmaya başlamadan önce bu öğrencilerden, öğrenci velilerinden ve öğretmenlerden sözlü ve yazılı izin alınmıştır. Bu bağlamda öğrencilere, öğrenci velilerine ve öğretmenlere araştırmanın amacı açıklanarak istedikleri zaman çalışmadan ayrılacakları, rahatsız oldukları sorulara cevap vermeyecekleri, kimlik bilgilerinin başka kişilerle paylaşılmayacağına, gerçek isimlerinin yerine kod isimler kullanılacağına yönelik sözlü ve yazılı açıklama yapılarak onayları alınmıştır. Ayrıca Covid-19 hastalığının bulaşma riskinden dolayı öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerin yapılmasında ve kaydedilmesinde “Zoom” adındaki video konferans programı ile yapılmıştır. Öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerin hepsi 2020 yılının kasım ayı içerisinde yapılmıştır. Öğrenciler ile yapılan görüşmelerin her birisi ortalama 25 dakika sürmüştür. Öğretmenler ile yapılan görüşmelerin her birisi ise ortalama 30 dakika sürmüştür.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin çözümlemesinde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi kodlama yapılarak verileri açıklayan kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaya çalışan analiz tekniğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda ilk önce ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilen görüşmeler araştırmacı tarafından yazılı hale dönüştürülmüştür. Daha sonra bilgisayar ortamına aktarılarak görüşmelerin dökümleri çıkarılmıştır. Çıkarılan bu görüşme dökümleri ise satır satır kodlanmıştır. Son olarak ise elde edilecek kodlardan temalara ulaşılarak

bu temalar yorumlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

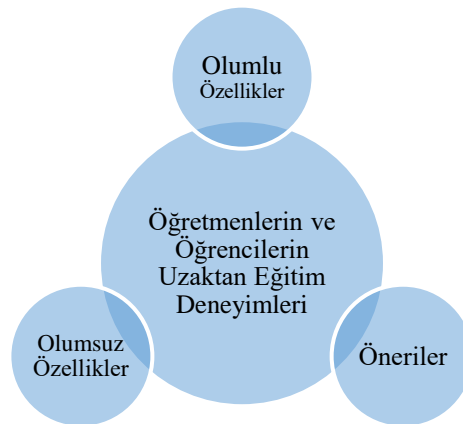
Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik nicel araştırmalardan farklı kavramlarla ifade edilir. Nitel araştırmalarda; iç geçerlik inandırıcılık kavramı, dış geçerlik ise aktarılabirlik kavramı ile ifade edilir. Bunun yanında; iç güvenirlik tutarlık, dış güvenirlik ise teyit edilebilirlik kavramları ile ifade edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Yukarıda sözü edilen kavramlardan hareketle araştırmada iç geçerliği sağlamak için araştırmanın katılımcısı olan öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Ayrıca araştırmada kullanılan görüşme soruları hazırlanırken ve görüşme sonucu elde edilen veriler çözümlenirken temel eğitim alanında uzman bir doktor öğretim üyesinin görüşü alınarak gerekli olan yerlerde düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini sağlamak için ise araştırmanın aşamaları ayrıntılı olarak betimlenmiştir. Bunun yanında araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrenciler ve öğretmenler belirlenirken amaçlı örnekleme tekniklerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ayrıca bulgular sunulurken katılımcılardan alıntılar yapılmış ve alanyazındaki benzer araştırmalardan elde edilen bulgular ile karşılaştırılmıştır.

Araştırmada iç güvenirliğin sağlanması için araştırmacı katılımcılardan topladığı verileri tutarlı ve birbirini destekleyerek sunmuştur. Bunun yanında katılımcılar ile yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı kullanarak kaydedilmiş ve görüşmelerden toplanan veriler çözümlenirken temel eğitim alanında uzman bir doktor öğretim üyesinin görüşü alınarak gerekli olan yerlerde düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmada dış güvenirliğin sağlanması için araştırmacı katılımcılarla yaptığı görüşmelerde toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda bulunan kodları temel eğitim alanında uzman bir doktor öğretim üyesinin denetimine sunmuştur. Araştırmacı ve doktor öğretim üyesinin yaptığı tartışmalar sonucunda gerekli yerlerde kodlarda düzeltmeler yapılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın katılımcıları olan öğrenciler ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinden elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın katılımcıları olan öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerin kayıtlarının çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular Şekil 1’de gösterilmiştir.

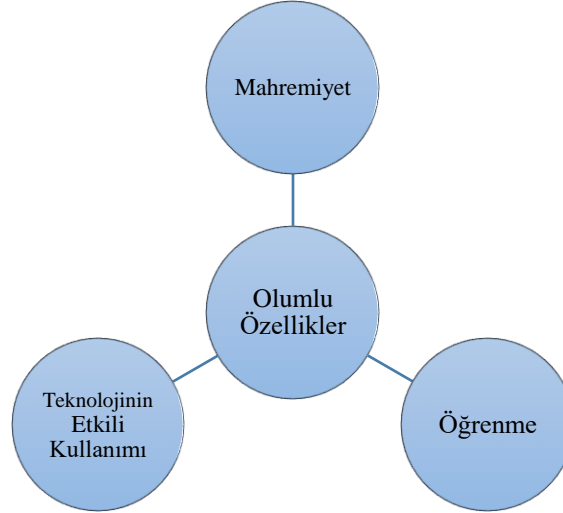
Şekil 1. Araştırma Verilerinin Çözümlemesi Sonucunda Ulaşılan Temalar ve Alt Temalar

Şekil 1’de görüldüğü gibi araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesi

sonucunda “Öğrencilerin ve Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Deneyimleri” adı verilen temaya ulaşılmıştır. Bu tema altında: “Olumlu Özellikler”, “Olumsuz Özellikler” ve “Öneriler” alt temaları bulunmuştur. Bu alt temalar şu şekilde açıklanabilir:

Olumlu Özellikler

Araştırmada öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerin çözümlenmesi sonucunda ulaşılan alt temalardan birisi Olumlu Özellikler’dir. Bu alt temaya ilişkin elde edilen bulgular Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Olumlu Özellikler

Şekil 2’de gösterildiği gibi Olumlu Özellikler alt teması altında mahremiyet, öğrenme ve teknolojinin etkili kullanımı bulgularına ulaşılmıştır. Bu alt tema altında elde edilen bu bulgular şu şekilde açıklanmıştır:

Mahremiyet

Yapılan görüşmelerde öğrencilerden ve öğretmenlerden bazıları canlı derslerin kendilerine mahremiyet sağladığını belirtmişlerdir. Öğrencilerden: Hatice, Abdulkadir ve Baybars bu düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Hatice: Öğretmenimize utandığımız şeyleri veya dersi kaynatmayacağımız şeyleri chat’ten atabiliyoruz. Mesela öğretmenimiz de “sen şöyle yapabilirsin” diyor. Bunu seviyorum.

Abdulkadir: Öğretmenim mesela bizim sadece öğretmenimizin duymasını istediğimiz şeyleri direk chat’ten mesaj atarak öğretmenimize söyleyebiliyoruz.

Öğretmenlerden Baybars ise canlı derslerin mahremiyet sağlaması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Baybars: Özel soru soracakları zaman sadece çocuk görüyor. Canlı dersin bu çok güzel bir yönü. Mesela öğretmenim tuvalete gidebilir miyim? diye soruyorlar. Bunu normalde sorsalar utanabiliyorlar veya diğer öğrencilerin dikkati dağılıyor.

Öğrencilerin ve öğretmenlerin bu ifadeleri canlı derslerde öğrencilerin izin alırken veya arkadaşlarından utandıkları için sadece öğretmenlerine söylemek istediği konuları canlı ders sırasında yazılı olarak öğretmenlerine iletebildiklerini göstermektedir. Bu durum canlı derslerin öğrencilere bir mahremiyet sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Teknolojinin Etkili Kullanımı

Yapılan görüşmelerde öğrencilerden bazıları; öğretmenlerin ise hepsi canlı derslerde teknolojinin etkili kullanıldığını belirtmişlerdir. Öğrencilerden Faruk, Hatice ve Fatma bu

düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Faruk: Öğretmenim canlı derslerde emoji yollayabiliyorsun. Chat'ten mesaj atabiliyorsun. Ayrıca mikrofonla arkadaşlarla konuşabiliyorsun. Resim yapabiliyorsun. Bu hoşuma gidiyor. Öğretmen ekran görüntüsü açtığında soruları da işleyebiliyoruz. Canlı dersin böyle beğendiğim yönleri var.

Hatice: Öğretmenim, benim canlı derslerin en sevdiğim yönü chat. Çünkü öğretmenim, chatlerde her zaman öğretmen sorular soruyor. Bizde onlara özelden cevap verebiliyoruz. Hiç kimsenin böyle sesini açıp şu sorunun cevabı bu demesine gerek kalmıyor. Ben en çok bu yönünü seviyorum canlı derslerin.

Fatma: Öğretmenimiz okuldayken anasınıfından bazı oyuncaklar getirip bize örnek veriyordu. Ama şimdi örnek vereceği zaman internette gösteriyor. Böyle daha güzel oluyor.

Öğretmenler Bekir, Baybars ve İbrahim ise canlı derslerde teknolojinin etkili kullanılması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bekir: Canlı ders yüz yüze eğitime göre bence teknoloji kullanımı bakımından daha fazla artılara sahip. Ben merkezdeki bir okulda görev yapıyorum. Okulumuz şu anda il merkezinde bulunup en iyi okullardan bir tanesi. Ben böyle bir okulu anlatıyorum. Teknoloji altyapımız yetersiz. İnternetimiz sürekli kesik. Projeksiyon cihazımız da sıkıntı var. Ama canlı derslerde istediğim dokümanı indirip, istediğim gibi öğrencilere gösterebiliyorum. Birebir öğrencilere çözdürebiliyorum.

Baybars: Canlı dersin farklı artıları var. Mesela öğrencilerle işlediğimiz bir konuyu Google'dan arayıp anında gösterebiliyoruz. Bu bize vakit kazandırıyor. Örneğin hava durumu ile alakalı bir ders anlatıyorum. Hemen bulunduğumuz ilin hava durumunu yazınca 15 günlük tahmin hemen önümüze geliyor. Öğrencilere “bakın bu güneş resmi, güneşli günü; bu yağmur resmi, yağmurlu günü gösteriyor” diyebiliyoruz. Ama yüz yüze dersler de o an aklımıza gelen bir şey olduğu zaman hadi bilgisayara git. Oradan araştır. Oradan yaz. Biraz vakit kaybı oluyor.

İbrahim: Canlı derslerin olumlu yönlerinden örnek vermek gerekirse anlık video paylaşabiliyorsun. Bunu sınıfta ancak akıllı tahta ve internet varsa paylaşabiliyorsun. Bunlar yoksa kitaptan herhangi bir resmi veya metni paylaşabiliyorsun.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri canlı derslerde kullanılan teknolojinin üstünlüğü sayesinde öğrenciler ve öğretmenler chat ve emojileri kullanarak yazılı ve görsel olarak iletişim kurabilmektedirler. Bunun yanında öğretmenler canlı derslerde öğrenciler ile interneti kullanarak video ve diğer görselleri etkili bir şekilde paylaşabilmektedir. Öğrenciler ve öğretmenler canlı derslerin sözü edilen bu özelliklerinden memnundurlar. Bu durum canlı derslerde teknolojinin etkili bir şekilde kullanıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Öğrenme

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin bazıları ve öğretmenlerin hepsi canlı derslerin öğrenmeyi sağladığını belirtmişlerdir. Öğrenciler: Faruk, Ülger, Bengü ve İsmail bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Faruk: Canlı derslerde derslerimizi ilerletiyoruz. Yüz yüze eğitim kadar olmasa da derslerde öğrenebiliyoruz.

Ülger: Canlı dersteyken anlayabiliyoruz. Ama okuldayken dersleri daha iyi anlıyoruz.

Bengü: Artık dersimizi bilgisayardan tableten telefondan işliyoruz ama eskiden tahta vardı en azından. Daha güzel oluyordu. Dersleri daha güzel işliyorduk. Eskisi kadar iyi anlayamıyoruz ama canlı derslerde de konuları anlayabiliyoruz.

İsmail: Canlı derste öğrenilebiliyor ama zor öğreniliyor. Okuldaki gibi güzel gitmiyor öğretmenim.

Öğretmenler Baybars, İbrahim ve Bekir ise canlı derslerin öğrenmeyi sağlaması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Baybars: Derse girme konusunda giren öğrenciler eğer interneti kesilmiyorsa yüz yüze eğitim kadar olmasa da canlı derslerde öğrencilerin anlayabildiğini düşünüyorum.

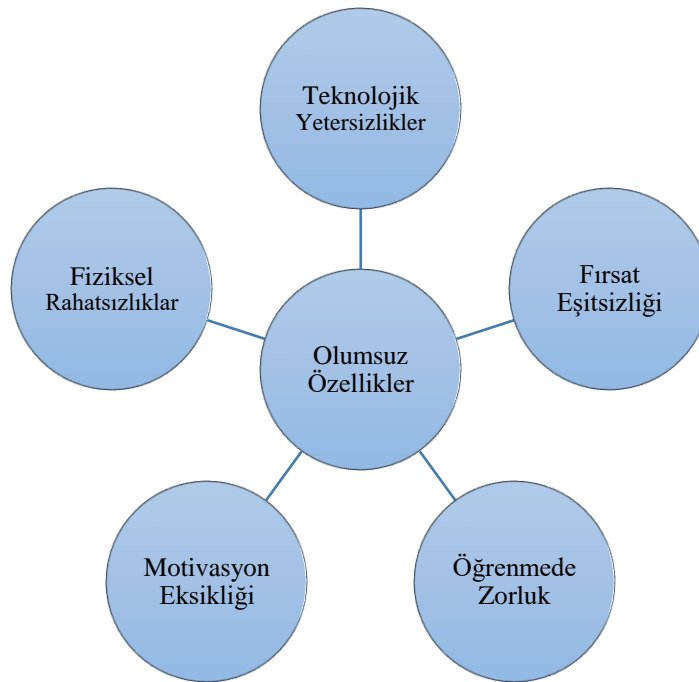
İbrahim: Okuldaki eğitim kadar olmasa bile canlı derslerde de bir etkileşim söz konusu. Yüz yüze eğitim kadar olmasa bile öğrenciler biraz fazla çaba göstererek konuları öğrenebiliyorlar.

Bekir: Canlı derslere düzenli olarak katılan bir öğrenci bildiklerinin üzerine birşeyler eklemiştir ama geriye gitmemiştir. Öğretim bakımından ileri gitmiştir ama geriye gitmemiştir.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri canlı derslerde öğrencilerin derslere ilişkin konuları yüz yüze derslerdeki kadar olmasa da öğrenebildiğini göstermektedir. Bu durum canlı derslerde öğrencilerin öğrenebildiği şeklinde yorumlanabilir.

Olumsuz Özellikler

Araştırmada öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerin çözümlenmesi sonucunda ulaşılan alt temalardan birisi Olumsuz Özelliklerdir. Bu alt temaya ilişkin elde edilen bulgular Şekil 3’de gösterilmiştir.

Şekil 3. Olumsuz Özellikler Alt Temasına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Şekil 3’de gösterildiği gibi Olumsuz Özellikler alt teması altında motivasyon eksikliği, fiziksel rahatsızlıklar, öğrenme zorlukları, teknolojik yetersizlikler, ve fırsat eşitsizliği bulgularına ulaşılmıştır. Bu alt tema altında elde edilen bu bulgular şu şekilde açıklanmıştır:

Motivasyon Eksikliği

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin hepsi ve öğretmenlerin bazıları canlı derslerin motivasyon eksikliğine neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler Hatice, Ülger, İsmail, Abdulkadir, Fatma, Faruk ve Bengü bu konu le ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Hatice: Kameralarını açıp rahatsız edenler oluyor. Mesela Şöyle bir kişi kamerasını açıyor. Değişik değişik hareketler yapıyor. Dilini çıkartıyor. Gözlerini büyütüyor öyle. O zaman bizim de dikkatimiz dağılıyor O yüzden çoğunlukla öğretmen Kameramızı kapatmanızı söylüyor. Bir de uyku sorunu var.

Hatice: Kalın şeyler giymeyince üstüme örtü almak için yatağa gidiyorum. Yatakta yatıp canlı ders dinliyorum. Hatta bazı kişiler seslerini kapatıp uyuyorlar. Ben bunu da hiç

sevmiyorum.

Ülger: Canlı derslerde uykum fazla geliyor. Normalde bu kadar uykum gelmiyordu yüz yüze dersler sırasında. Sabahleyin fazla geliyor ama öğleden sonra ders yaptığımızda geliyor.

Bengü: Öğretmenim bazı arkadaşlarımız canlı derse sonradan girebiliyor. Öğretmen de sayımız az olduğu için konuya geçerken birazcık bekletebiliyor. Bu yüzden derse beş dakika geç başlıyoruz. Bir de canlı derslerde uykum çok geliyor. Bu yüzden annem benim canlı derslere pijama veya yatakta girmeme izin vermiyor. Çünkü yatak ortamında insanın uykusu geliyor.

İsmail: Öğretmenim adlarını değiştirip ekrana birşeyler çiziyor. Adını da İsmail diye yazıp değiştiriyor. Sonra sanki ben yapmışım gibi oluyor.

Abdulkadir: Öğretmenim canlı derste birinin adını yazıyorlar. Tahtaya bir şeyler yazıyorlar. Sonra dersten çıkıyorlar. Kendi adlarıyla tekrar giriyorlar... Öğretmenim canlı derslerde hep sesler falan geliyor. Bu sesler gelince dersleri iyi kavrayamıyorum. Birde benim son iki üç ders uykum geliyor. Ama okulda hiç uykum falan gelmiyor. Dersi çok daha iyi dinliyorum.

Fatma: Sürekli tahtayı çiziyorlar. İsimlerini değiştirsinler değiştirmesinler sürekli tahtayı çiziyorlar. Sürekli de uykumuz geliyor. Bilgisayarın sesini kapatıp yatanlar oluyor.

Faruk: Arkadaşlarımız hep tahtayı çiziyor. Dikkatimizi dağıtıyor. Görüntülerine farklı farklı şeyler ekliyorlar. Onlardan rahatsız oluyorum.

Öğretmenler Bekir ve Baybars ise canlı derslerin motivasyon eksikliğine neden olması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bekir: Okulda öğrenci derse girmediği zaman gelmeme sebebini biliyorduk. Ama şu an için derse isteksiz öğrencilerin bazıları internet erişiminde problem yaşadığını öne sürerek derse katılmıyor. Bu öğrenciler kendilerine bir bahane uydurup derse girmiyorlar Ama yüz yüze eğitimde olduğu zaman bir öğrenci ne kadar gönülsüz olursa olsun altı ders boyunca yanımızda olduğundan dolayı bir derse katılmasa diğer derslerde mutlaka bir etkinliğe katılmak zorunda hissediyor. Okulda öğrencilerin çalışmalarını sınıf panolarında sergiliyorum. Bunların sergilendiğini gören derse karşı isteksiz öğrenciler kendilerinin çalışmalarının da sergilenmesini istiyorlar. Bu yüzden öbürleri kadar olmasa da derse katılıyorlar. Ama canlı derslerde bu öğrencilerin derse etkin bir şekilde katılmasını sağlayamıyorum.

Baybars: Canlı derslerin olumsuz yönlerinden biri de fiziki bir sınıf ortamı olmadığı için çocuklar motive olamıyor. Mesela yemek yerken ders de dinleyeyim diyor. Evde olduğu için okuldaki gibi kendini derse tam olarak veremiyor. Canlı derste sıkılınca sorulara cevap vermek istemiyor. Soruyu soruyorsun hemen ses gelmiyor, görüntü yok veya internet kesildi numarası yapıyor. Bazen derse girdikten sonra sesini görüntüsünü kapatıp derse katılmıyor. İsmi orada yazıyor öğretmen orada zannediyor. Böyle sıkıntılar da yaşanıyor.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri canlı derslerde isimlerini değiştirerek ekrana ders ile ilgili olmayan çeşitli görseller çizdikleri, uykularının geldiği ve sesi duyamadıkları, görüntünün olmadığı, internetin gittiği gibi bahaneler üreterek canlı derslere girmediklerini göstermektedir. Bu durum canlı derslerde öğrencilerde motivasyon eksikliği olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Fiziksel Rahatsızlıklar

Yapılan görüşmelerde öğrencilerden ve öğretmenlerden bazıları canlı derslerin fiziksel rahatsızlıklara neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden: Faruk, Hatice, Ülger ve Bengü bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Faruk: Canlı derslerde ilk derslerde iyiyim. Ama sonradan bilgisayara çok baktığım için gözlerim ağrıyor. Biraz da başım ağrıyor.

Hatice: Canlı derslerde gözlerimiz ağrıyor. Mesela çok erkenden canlı derse girince gözlerimiz bayağı bir ağrıyor. Uyumak zorunda kalıyoruz ondan sonra da canlı dersimizi

kaçırıyoruz.

Ülger: Canlı dersler de gözüm kızarıyor. Gözüm de ağrıyor.

Bengü: Canlı derste gözlerim bayağı bir ağrıyor.

Öğretmenlerden: Bekir ve Baybars ise canlı derslerin bazı fiziksel rahatsızlıklara neden olması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Bekir: Canlı derslerin olumsuz yönlerinden birisi de öğrencilerin altı saat bilgisayarın başında durması. Öğrenciler bir süre sonra ekrana sürekli baktığından dolayı göz problemi yaşamaya başlıyor.

Baybars: Canlı dersler sağlık açısından sıkıntılı. Öğrenciler canlı derslerde sürekli ekrana bakıyor. Bu yüzden göz sağlıkları etkileniyor. Bunun yanında sürekli canlı derslerde ya oturuyor ya da yatıyor. Sürekli hareketsiz olduğu için omurga sağlığı da olumsuz etkileniyor. Ama okulda koşuyor zıplıyor oynuyor. Enerjisini boşaltıyor.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri canlı derslerde öğrencilerin ekran başında uzun zaman geçirmesinden dolayı gözlerinin ağrıdığını veya kızardığını, başlarının ağrıdığını ve omurga sağlıklarının olumsuz yönde etkilendiğini göstermektedir. Bu durum canlı derslerin öğrencilerde çeşitli fiziksel rahatsızlıklara neden olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Teknolojik Yetersizlikler

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin hepsi ve öğretmenlerin bazıları canlı derslerde teknolojik yetersizliklerden dolayı çeşitli olumsuzluklarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler: Fatma, Faruk, Hatice, Bengü, Abdulkadir, İsmail ve Ülger bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Fatma: Yüz yüze ders gibisi yok. Tek söyleyeceğim bu. Çünkü canlı derslerde sürekli öğretmenin sesi gidiyor, Zoom atıyor. Ama okulda böyle olmuyor.

Faruk: Canlı derslerde konuları anlarken zorlanıyorum. Çünkü ses gidiyor, hat kesiliyor, internet kopuyor, mikrofonumuz bozuluyor. Sesimiz gitmiyor. Öğretmenin sesi gelmiyor. Okulda ise tam tersi hepsi oluyor. Sesimiz gitmiyor, öğretmenimizi görüyoruz, hattımız kesilmiyor, internetimiz kesilmiyor.

Hatice: Canlı derslerde öğretmenimizin sesi gidiyor ama okulda olunca öğretmenimizin sesi gitmiyor. Sonra arkadaşlarımızı daha iyi görüyoruz. Bu yüzden canlı derslerde çok sıkıntı oluyor. Bence yüz yüze eğitim daha iyiydi. Çünkü herkesi görebiliyorduk, duyabiliyorduk. Hiç kimsenin sesi kesilmiyordu, hattan düşmüyorduk. Ayrıca öğretmen çok ok önemli bir şey söylerken canlı dersimizin süresi bitiyor. Kimseye söyleyemiyoruz. Bu da çok kötü bir şey.

Bengü: Bu canlı derslerin pek iyi olmadığını düşünüyorum. Canlı derslerde sesimiz kapanıyor, internet gidiyor. Geçenlerde matematikte çok önemli bir konuydu bizi Zoom dersten attı. Ama okuldaki derslerde öyle bir şey olmuyor.

Abdulkadir: Hocam mesela canlı derslerde birden sesimiz gelmiyor. Öğretmene bir soru sormak istiyoruz ama sesimiz gitmiyor. Soruyu soramıyoruz. Cevabını öğrenemiyoruz. Bazen de öğretmenin sesi gidiyor. Tam önemli bir konuyu anlatırken öğretmenin sesi gidiyor. Biz o zaman konuyu anlayamıyoruz. Öğretmenin sesi cızırtı yapıyor yine konuyu anlayamıyoruz.

İsmail: Öğretmenim canlı derste ya sesimiz kapanıyor ya öğretmen gidiyor ya Zoom atıyor. Canlı dersin böyle sorunları var.

Ülger: Canlı dersin hiç beğenmediğim yönü internetin kesilip ders işleyemememiz ve sesimizin cızırtı yapması. Canlı dersin böyle kötü yanları var.

Öğretmenlerden Baybars ve Bekir ise canlı derslerde teknolojik yetersizliklerden dolayı karşılaşılan olumsuzlukları şu şekilde ifade etmişlerdir:

Baybars: Yüz yüze eğitim de çok büyük bir sıkıntı olmadığı sürece ders aksaklığa uğramıyor fakat canlı derslerde internetin sıkıntılarından dolayı öğrencinin internet bağlantısı birden kesiliyor. Çocuk tekrar bağlanmak için beş dakika kaybediyor. Bu da onun için bir dezavantaj.

Bekir: Öğretmenin veya öğrencinin interneti kesiliyor. Yeniden bağlanması beş dakika alıyor. Tekrar bağlandım ettim diyene kadar çocukların motivasyonu bozuluyor. Canlı derslerde en çok bunun sıkıntısını yaşıyoruz.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri canlı derslerde öğrencilerin veya öğretmenlerin sesinin kesildiğini, ses kalitesinin bozulduğunu, internetin kesildiğini göstermektedir. Bu durum canlı derslerin yaşanan çeşitli teknolojik sıkıntılardan dolayı olumsuzluklar yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

Fırsat Eşitsizliği

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin bazıları ve öğretmenlerin hepsi canlı derslerin fırsat eşitsizliğine neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden: Hatice, Ülger, Faruk ve Bengü bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Hatice: Bence yüz yüze dersler daha iyi oluyordu. Çünkü bazı kişilerin internetleri yok. Bazı kişilerin bilgisayarları yok. Bu yüzden canlı derse giremiyorlar.

Ülger: Bazı arkadaşlarımızın interneti olmadığı için geri kalıyorlar. Derse giremiyorlar. Yüz yüze eğitim olsaydı derslerden geri kalmazlardı.

Faruk: Bazı arkadaşlarımız canlı derslere giremiyor. İnternetleri olmadığı için mezun olduklarında beşinci sınıfta bizim öğrenebildiğimiz bilgileri öğrenemeyecekler ve geri kalacaklar.

Bengü: Canlı dersin sevmediğim taraflarından birisi azılarının evinde internetleri olmuyor. İnternetleri olsa bile tablet, telefon ve bilgisayar gibi şeyleri olmuyor. Şimdi tablet dağıtımı oluyor ama çoğu kişide yine de yok. Onları canlı derslerde göremiyoruz ya da ulaşamıyoruz. Ben buna çok üzülüyorum.

Öğretmenler: Bekir, İbrahim ve Baybars canlı derslerin fırsat eşitsizliğine neden olması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bekir: Canlı derslerin birde maddi boyutu var. Uzaktan eğitime katılan ailelerin mutlaka bir bütçesi olması gerekiyor. En azından bir internete sahip olması gerekiyor. Üç dört çocuğu olan aileler var. Bu çocukların hepsinin canlı derse girmesi gerekiyor. Ama altyapıları yetersiz. Çoğunun evinde bir telefonu var. Bir telefonla üç kardeş bağlanamıyor. Sonra dersten kopuyorlar. Ama yüz yüze olunca üç kardeşin üçü de aynı süre boyunca okulda bulunan eğitime devam edebiliyor. Bu yüzden maddi bakımdan durumu iyi olmayan öğrencilerimize uzaktan eğitim süreci boyunca erişemedik. Yüz yüze eğitimde biz onların hepsine erişme şansına sahiptik. Bunlar sonuçta ülkenin geleceği. Örneğin, Aziz Sancar aslen Mardinli. Birleştirilmiş sınıflarda eğitim görüp bugün dünyayı sarsan bir konuma gelmiş. Eğer durumu iyi olmayan öğrencileri kendi sistemimiz içerisine katamazsak birçok dehayı yitirmiş olabileceğiz. Uzaktan eğitim bize şunu net olarak gösterdi. Fırsat eşitliği bakımından zaten sıkıntı yaşıyorduk. Zenginle fakir arasındaki uçurum bu pandemi döneminde daha da artmış oldu. Zengin her platformda bilgiye erişebiliyor. Kendi donanımını sağlayabiliyordu. Şu anda yoksul insanlar bu bakımdan çok geri planda kaldılar. Çocuğuna öğrencisine yararlı olamıyor. Bu yüzden iyi olan çocuklar bu süreçte gerilemeye başladı.

İbrahim: Canlı derslerde erişim yönünden bir eşitsizlik söz konusu. Örneğin A öğrencisi günlük altı saat olan bir dersin tamamına erişimde bir sıkıntı yaşamadığı için katılıyor. B öğrencisi ise ekonomik durumdan dolayı katılamıyor. B öğrencisi doğal olarak bu yüzden eğitim-öğretim faaliyetlerinden yararlanamıyor.

Baybars: Çoğu öğrencinin birden fazla kardeşi olduğu için derslere girerken telefon veya tablet eksikliği yaşayabiliyorlar. Kardeşlerin dersleri çakıştığında veliler bugün şu çocuğum canlı derse girebilecek diğer gün de şu çocuğum girebilecek diye ayırım yapıyorlar. Bu da eğitimde kopukluklara sebep oluyor.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri öğrencilerden bazılarının canlı derslere katılmak için internet bağlantısının ve bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletlerinin olmadığını

göstermektedir. Bu durum canlı derslerin öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğine neden olduğunu göstermektedir.

Öğrenmede Zorluk

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin bazıları ve öğretmenlerin hepsi canlı derslerin öğrenmede zorluğuna neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden: Ülger, Bengü ve Hatice bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Ülger: *Okulda olsaydık daha iyi olabilirdi. Okuldayken derste anlamadığımız yeri anında soruyoruz. Canlı derslerde de anlıyoruz ama okuldaki derslerdeki gibi iyi anlayamıyoruz.*

Bengü

Canlı derslerde ben pek anlayamıyorum. Okuldayken daha iyi anlıyordum. Okuldayken dersleri daha iyi kavradık. Canlı derslerde anlamayan kişilerin sayısı okuldaki derslere göre daha çok oluyor.

Hatice: *Yüz yüze derslerde daha iyi anlıyorum. Canlı derslerde okuldaki derslerdeki gibi anlayamıyorum.*

Öğretmenler Bekir, İbrahim ve Baybars canlı derslerin öğrenmede zorluklara neden olması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bekir: *Yüz yüze ders olduğu zaman sıraların arasında gezerken ister istemez çocuğun yaptığı hatayı görebiliyoruz. Müdahale edebiliyoruz. Öğrenmelerini yakından takip edebiliyoruz. Canlı derslerde çocuğun öğrenmesini ister istemez takip edemiyoruz. Bu yüzden canlı derslerde öğrencilerin yüz yüze derslerde olduğu kadar konuları iyi öğrendiğini düşünmüyorum.*

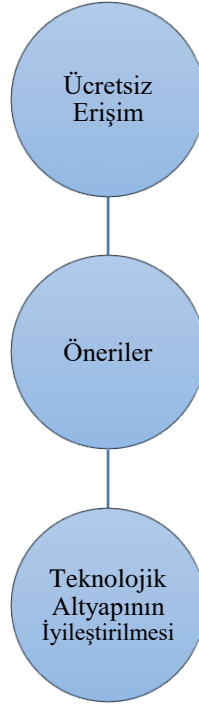
Baybars: *Öğrencinin yapılan uygulamaları görmesi bambaşka bir şey. Mesela canlı derslerde sadece konuyu anlatıyoruz ama bir uygulama yaptırıyoruz. Yüz yüze derslerde ise konuyu anlatmanın yanında uygulama da yaptırıyoruz. Bu yüzden öğrenciler canlı derslerde konuları öğrenmede zorluk yaşıyor.*

İbrahim: *Öğrenci okulda arkadaşları ile oynarken bile bazı becerileri kazanıyor. Derslerde uygulama yapıyor. Arkadaşlarından öğrenemediği yerleri öğreniyor. Kısacası okuldayken hem konuları daha iyi öğreniyor hem de ders dışında yeni şeyler öğreniyor. Bu yüzden okulun çok fazla artısı oluyor. Ancak canlı derslerde bunların hiçbirisini yapamadığı için konuyu tam olarak öğrenemiyor.*

Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu ifadeleri canlı derslerde derslerin uygulama boyutundaki hedeflerine ulaşamadığını, öğretmenlerin öğrencilerine yeterli dönütler veremediğini ve sözü edilen durumlara bağlı olarak öğrencilerin ders konularını yüz yüze derslerdeki kadar öğrenemediklerini göstermektedir. Bu durum canlı derslerde öğrencilerin ders konularını öğrenmede zorluk yaşadığı şeklinde yorumlanabilir.

Öneriler

Araştırmada öğrenciler ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerin çözümlenmesi sonucunda ulaşılan alt temalardan birisi önerilerdir. Bu alt temaya ilişkin elde edilen bulgular Şekil 4’de gösterilmiştir.

Şekil 4. Öneriler Alt Temasına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Şekil 4’de gösterildiği gibi Öneriler alt teması altında ücretsiz erişim ve teknolojik altyapının iyileştirilmesi bulgularına ulaşılmıştır. Bu alt tema altında elde edilen bu bulgular şu şekilde açıklanmıştır:

Ücretsiz Erişim

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin bazıları ve öğretmenlerin birisi canlı dersler için ücretsiz erişim sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilerden Faruk, Hatice, Abdulkadir ve İsmail bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Faruk: *Canlı derslere girmek için mahallede bir bölge olsun herkes oradan EBA'ya girebilsin. O bölgede bedava internet olsun. Böyle olsa derslere katılamayan arkadaşlarımızı da görebiliriz.*

Hatice: *Herkese internet bağlatabiliriz. Turkcell, Vodafone, Telekom'da bağlatabiliriz. İnterneti olmayan çocuklar böylece internete girebilir.*

Abdulkadir: *Milli Eğitim bedava internet verebilir. Vermesi lazım canlı derse giremeyenlere.*

İsmail: *Çok çocuk canlı derse internetsizlikten giremiyor. Ben olsam her mahalleye üç dört tane wi-fi bağlarım öğretmenim. Böylelikle girmelerini sağlarım Birde Play Store'da da bir sürü ders çalışma uygulamaları var. Hepsi çok pahalı. Bunların mesela ücretsiz olması daha iyi olur.*

Öğretmenlerden Bekir canlı derslere ücretsiz erişimin sağlanması ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bekir: *Canlı derslerin öncelikle daha etkili olmasını istiyorsak; öğretmenlerimize ve öğrencilerimize yönelik ücretsiz erişim noktalarının sayılarının artırılması gerekiyor. Maddi durumu iyi olmayan öğrencilerin alt yapısı olmadığı için bu çocuklar canlı derslere bağlanamıyorlar.*

Öğretmenler ve öğrenciler ifadelerinde canlı derslere öğrencilerden bazılarının evinde internet bağlantısı olmadığı için katılamadıklarını söylemektedir. Bu yüzden öğrenciler ve öğretmenler bütün öğrencilerin canlı derslere girebilmesi için öğrencilerin evlerine ücretsiz

internet erişimi sağlanmasını ve yerleşim yerlerinde çeşitli noktalarda ücretsiz internet hizmet verilmesini önermektedir.

Teknolojik Altyapının İyileştirilmesi

Yapılan görüşmelerde öğrencilerin bazıları canlı derslerde sorun yaşanmaması için teknolojik altyapının iyileştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerden: Fatma, Hatice ve İsmail bu konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Fatma: *Canlı derslerde internet kesiliyor. Öğretmen birden bire dersten gidiyor. Bunu düzeltmeler daha iyi olur. Çünkü tam dersin ortasında öğretmenimiz gidiyor. Ders yarım kalıyor. İnterneti hiç gitmeyecek şekilde yapsalar çok iyi olur.*

Hatice: *Derslerde bazen ya öğretmenimiz ya da biz dersten çıkıyoruz. Birde bakıyorum internet kesilmiş. Derse geri döndüğümde bazı yerleri kaçırdığım için anlamakta zorluk çekiyorum. Keşke bu internet kesilmese! Bu internetin kesilmesine bir çözüm yolu bulunsa çok iyi olur.*

İsmail: *Bizim evde internet sadece salonda iyi çekiyor. Diğer odalarda sürekli kesiliyor. Bir süre sonra geri bağlanıyor. Kesilince de derse girene kadar bir sürü zaman gidiyor. Salonda annem ile ablam oturuyor. Orada derse girince televizyonun sesinden bir şey anlamıyorum. Canlı derslere girmek için internetin tüm odalarda çekmesi lazım. İnterneti düzeltmeleri lazım.*

Öğretmenler ifadelerinde canlı derslerde teknolojik altyapı sorunlarına bağlı olarak internet bağlantısının zaman zaman kesilmesi yüzünden canlı derslere giremediklerini veya canlı ders sırasında bağlantılarının kesildiğini söylemektedir. Bu yüzden öğrenciler canlı derslere girebilmek ve canlı ders sırasında bağlantılarının kesilmemesi için teknolojik altyapının iyileştirilmesi gerektiğini önermektedirler.

Tartışma ve Sonuç

Tartışma

Bu çalışmada Gaziantep'te bulunan bir ilkokula devam eden öğrencilerin canlı derslerde yaşadıkları deneyimler betimlenmeye çalışılmıştır. Bunun için Gaziantep'te bir ilkokula devam eden öğrenciler ve bu öğrencilerin öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Çalışmada yapılan bu görüşmelerin kayıtlarının analizi sonucunda "Öğrencilerin ve Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Deneyimleri" temasına ulaşılmıştır. Bu temanın altında ise "Olumlu Özellikler", "Olumsuz Özellikler" ve "Öneriler" adı verilen alt temalara ulaşılmıştır.

Olumlu Özellikler alt temasında canlı derslerin olumlu özelliklerine yer verilmiştir. Bu alt temaya ilişkin elde edilen bulgulara göre canlı derslerin olumlu özelliklerinin mahremiyet sağlama, teknolojinin etkili kullanımı ve öğrenmeyi sağlama olduğu belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde bu bulguları destekleyen farklı çalışmaların yer aldığı görülmektedir.

Örneğin, Balaman ve Tiryaki'nin (2021) ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine başvurdukları çalışmada uzaktan eğitimin gelişmiş bilgisayar-internet teknik altyapısı ve yazılımlar sayesinde eğitsel materyallere hızlı ve kolay erişimi arttırdığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Demir ve Kale (2020) sınıf ve ortaokul öğretmenleri ile birlikte yürüttükleri çalışmada uzaktan eğitimin zenginleştirilmiş eğitim içeriklerine ulaşımı kolaylaştırdığı bulgusuna ulaşılmıştır. Metin, Gürbey ve Çevik'in (2021) sınıf ve ortaokul öğretmenleri ile birlikte yürüttükleri çalışmada ise uzaktan öğretimin teknolojik üstünlüğü sayesinde öğrencilerin ve öğretmenlerin eğitsel materyallere ulaşmasının kolaylaştığı ve öğretmenlerin derslerde görsel materyalleri kullanmasının arttığı bulgusuna ulaşılmıştır. Son olarak Kaynar, Kurnaz, Doğrukök ve Barışık (2020) ortaokul öğrencileri ile birlikte yürüttükleri çalışmada uzaktan eğitim sürecinde işlenen derslerin öğrencilerin çoğunun ders konularını öğrenmesi için yeterli olduğu ve uzaktan eğitim esnasında öğrencilerin sınıf ortamına göre kendilerini daha rahat hissettikleri belirlenmiştir.

“Olumsuz Özellikler” alt temasında canlı derslerin olumsuz özelliklerine yer verilmiştir. Bu alt temaya ilişkin elde edilen bulgulara göre canlı derslerin olumsuz özelliklerinin; motivasyon eksikliği, fiziksel rahatsızlıklar, teknolojik yetersizlikler, fırsat eşitsizliği ve öğrenme zorluğu olduğu belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde bu bulguları destekleyen farklı araştırmaların yer aldığı görülmektedir.

Örneğin, Kavuk ve Demirtaş'ın (2021) farklı branşlardaki öğretmenlerin görüşlerine başvurdukları araştırmada uzaktan eğitimin teknolojik yetersizliklerden dolayı çeşitli olumsuzluklara ve sağlık problemlerine neden olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Niemi ve Kousa (2020) lise öğrencileri ve öğretmenleri ile birlikte yürüttükleri araştırmada uzaktan eğitimin teknolojik yetersizliklerden dolayı çeşitli olumsuzluklara, motivasyon ve öğrenme problemlerine neden olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Azhari ve Fahri'nin (2021) ortaokul ve lisedeki fen ve matematik öğretmenleri ile birlikte yürüttükleri araştırmada ise bazı öğrencilerin ailelerinin evlerine internet bağlantısı kuracak ve çocuklarına tablet alacak yeterli finansal durumunun olmadığı ve internet bağlantısının kötü ve sık sık kesildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Oynama ve diğerleri (2020) farklı ülkelerdeki öğrenci, öğretmen, veli ve politika belirleyiciler ile birlikte yürüttükleri araştırmada uzaktan eğitimde erişilebilirlik ve bağlantı sorunlarının olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Erbil, Demir ve Armağan-Erbil (2021) sınıf öğretmenleri ile birlikte yürüttükleri araştırmada ise uzaktan eğitimin; internet bağlantısı problemleri, teknik sorunlar, internet erişimi, motivasyon eksikliği ve yaparak yaşayarak öğrenme eksikliği gibi olumsuzlukları olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Son olarak Balaman ve Hanbay-Tiryaki (2021) çeşitli branşlardaki öğretmenler ile birlikte yürüttükleri araştırmada uzaktan eğitimin teknik altyapı yetersizliği, motivasyon azalması, uygulamalı derslerdeki yetersizlikler ve fırsat eşitsizliği gibi olumsuzlukları olduğu belirlenmiştir.

Öneriler alt temasında canlı derslerde öğrencilerin ve öğretmenlerin sorun yaşamaması için önerilere yer verilmiştir. Bu alt temaya ilişkin elde edilen bulgulara göre canlı derslerde sorun yaşanmaması için ücretsiz erişim ve teknolojik alt yapının iyileştirilmesi önerileri belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde bu bulguları destekleyen farklı araştırmaların yer aldığı görülmektedir.

Örneğin, Balaman ve Hanbay-Tiryaki (2021) çeşitli branşlardaki öğretmenler ile birlikte yürüttükleri araştırmada; teknik altyapının geliştirilmesini önermiştir. Benzer şekilde Demir ve Özdaş (2020) sınıf öğretmenleri ile birlikte yürüttükleri araştırmada EBA altyapısının güçlendirilmesini ve öğrencilerin EBA'ya girişi için ücretsiz internet sağlanmasını önermiştir. Son olarak Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin (2020) çeşitli branşlardaki öğretmenlerle ve öğrencilerle yürüttükleri araştırmalarda uzaktan eğitimin daha etkili olması için öğrenciler arasındaki fırsat eşitliğinin sağlanmasını ve altyapı problemlerinin giderilmesini önermiştir.

Sonuç

SARS-COV-2 virüsünün neden olduğu insanlarda kalıcı rahatsızlıklara veya ölüme neden COVID 19 hastalığı Çin'de ortaya çıktıktan sonra ülkelerin birçoğu izolasyon sürecine girmiştir. Bu hastalığın sonucu olarak başlayan zorunlu izolasyon süreci insanları psikolojik, sosyal ve ekonomik olarak birçok yönden olumsuz olarak etkilemiştir. Bu olumsuzluklar ülkelerin eğitim sistemlerine de yansımıştır. Bu bağlamda birçok ülke okulları kapatarak öğrencilerin sağlığını korumak için öğrencilere uzaktan eğitim vermeye başlamıştır.

Uzaktan eğitim günümüzde dünyada genellikle hastalıklar ve doğal afetler gibi insan hayatını olumsuz etkileyen durumlarda öğrencilerin eğitiminin devam etmesi, yetişkinlerin hayat boyu öğrenmesi ve örgün eğitime destek olması için kullanılmaktadır. Son yıllardaki baş döndürücü teknolojik gelişmelerden dolayı uzaktan eğitim ülkemizde ve dünyada lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenci yetiştiren üniversitelerde örgün eğitimde kullanılmaya başlamıştır. Bu gelişmelere rağmen uzaktan eğitimin ilkökul ve ortaokul düzeyinde uygulanabilirliği bu okullara devam eden çocukların gelişim özellikleri dikkate alındığında tartışmalı bir konudur.

Ancak COVID-19 hastalığına bağlı olarak ülkelerin birçoğunun tüm eğitim kademelerinde uzaktan eğitime geçmesi bu tartışmalı konuyu inceleme fırsatı doğurmuştur.

İlkokul düzeyinde yapılan bu araştırmanın sonuçları incelendiğinde canlı derslerde kullanılan teknolojinin üstünlüğü sayesinde öğretmenlerin ders ile ilgili materyalleri etkili bir şekilde kullanabildiği ve öğrencilere derslerde mahremiyet sağladığı belirlenmiştir Bunun yanında öğrencilerin canlı derslerde yüz yüze dersler kadar olmasada öğrenebildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ancak araştırma sonucunda canlı derslerin sözü edilen olumlu özelliklerine rağmen canlı derslerin öğrencilerde motivasyon eksikliğine, öğrenme zorluklarına ve öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğine neden olduğu belirlenmiştir Bunun yanında araştırmada canlı derslerin diğer bir olumsuz özelliğinin ise internet altyapısından kaynaklı sorunlar yüzünden canlı derslerin sıklıkla kesintiye uğraması olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak; uzaktan öğretim pandemisinin etkisiyle lisans ve lisansüstü eğitim veren üniversitelerin yanında ilkökul, ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren okullarda da kullanılmaya başlanmıştır. Ancak ilkökul düzeyindeki çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimleri dikkate alındığında bu çağdaki çocukların eğitiminde sadece uzaktan eğitimin kullanılması yetersizdir. İlkokul çocuklarının eğitim programlarındaki hedeflere ulaşabilmeleri için ders konularını yaparak yaşayarak somut olarak öğrenmeleri gerekmektedir. Ancak canlı derslerde öğretmenler öğrenciler ile sadece çeşitli görseller paylaşabilmekte ve uygulama yaptırılmamaktadır. Bunun yanında canlı derslerde öğrenciler akranlarıyla birlikteyken öğrenebileceği sosyal becerileri öğrenmektedir. Bununla birlikte dijitalleşen dünyada pandemiyle birlikte tüm eğitim kademelerinde kullanılmaya başlayan canlı dersler göz ardı edilemez. Bu canlı derslerin etkili olması için öncelikle öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğine yol açan altyapı yetersizliği ve donanım eksikliğine çözümlenmeli ve olağanüstü durumlar dışında okuldaki eğitimi destekleyici olarak kullanılmalıdır.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ve alanyazında incelenen araştırmalar göz önüne alındığında politika belirleyicilere, araştırmacılara ve öğretmenlere şu öneriler getirilebilir:

- Öğrencilerde; uzun süreli bilgisayar ekranına bakmaktan kaynaklanan göz ve hareketsiz olarak oturmaktan kaynaklanan kemik ve eklem rahatsızlıklarını azaltmak için öğrencilere rehberlik yapılabilir. Bu bağlamda göz sağlığını koruma yöntemleri, kemik ve eklem rahatsızlıklarını önleyici egzersizler ile doğru oturma şekilleri hakkında öğrenciler bilgilendirilebilir.

- Canlı derslerde sürekliliğin sağlanması için teknik altyapı sorunlarının çözülmesi gereklidir. Bu bağlamda internet ve EBA altyapısının Türkiye'deki öğrenci sayısı dikkate alınarak güçlendirilmesi gereklidir.

- Öğrenciler arasındaki fırsat eşitsizliğini azaltmak için maddi imkânsızlıklardan dolayı canlı derslere katılmayan öğrencilerin hepsine ücretsiz tablet ve internet erişimi verilmelidir.

- Öğrenciler arasındaki fırsat eşitsizliğini azaltmak için öğrencilerin canlı derslere ücretsiz olarak girebilecekleri canlı ders noktalarının sayısı artırılmalıdır.

- Öğrencilerin canlı derslerde motivasyonunun artması için canlı dersler daha ilgi çekici bir biçimde sunulmalı ve öğrenciler derslerde daha aktif olmalıdır. Bu yüzden öğretmenler canlı derslerde öğrencilerin motivasyonunu arttırmak için ilgi çekici video, karikatür ve fotoğraf gibi görselleri daha sık kullanmalı ve öğrencilerin derslerde pasif olduğu sunuş yoluyla öğretim, düz anlatım gibi öğretim yöntem ve teknikleri yerine buluş yoluyla öğretim, araştırma-inceleme yoluyla öğretim, probleme dayalı öğretim gibi öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır.

- Alanyazında canlı dersler ile ilgili ilkökul düzeyinde çok az araştırma bulunmaktadır. Bu yüzden ilkökullarda canlı derslerin olumlu ve olumsuz yönlerini daha derinlemesine incelemek için farklı araştırmalar yapılması gerekmektedir.

Kaynakça

- Azhari B. & Fajri I. (2021). Distance learning during the COVID-19 pandemic: School closure in Indonesia. *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*, 1-21.
- Balaman, F., Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona Virüs (Covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84.
- Başaran M., Doğan E., Karaoğlu E. & Şahin E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *AJER-Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Cabı, E. (2018). Uzaktan eğitim ile bilgisayar okuryazarlığı öğretimi: öğretmen deneyimleri. *Başkent University Journal of Education*, 5(1), 61-68.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma desenleri beş yaklaşımına göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (3. b.). (M. Bütün, & S. B. Demir, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Demir, S. & Kale M. (2020). Öğretmen görüşlerine göre, Covid-19 küresel salgını döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(8), 3445-3470.
- Demir F., Özdaş F. (2021). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim*, 49(1), 273-292.
- Diaz, D. P., & Carnal, R. B. (2012). Students' learning styles in two classes: online distance learning and equivalent on-campus. *College Teaching*, 47(4), 130-135.
- Ekici, G. (2003). Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Önemi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (24), 48-55.
- Erbil, D. G., Demir, E. & Armağan Erbil, B. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies - Education*, 16(3), 1473-1493.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 Belirsizliğinde Eğitim: İlkokulda Zorunlu Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uşak üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Gül, İ., & Arabacı, İ. B. (2018). Uzaktan eğitimle öğrenim gören yüksek lisans öğrencilerinin programa ilişkin görüşleri. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 79-88.
- Hannay, M., & Newvine, T. (2006). Perceptions of distance learning: a comparison of online and traditional learning. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 2(1), 1-11.
- İncik, E. Y., Topçu, G., & Yağlıoğlu, A. O. (2018). Uzaktan eğitim programlarında öğrenim gören öğrencilerin bu programlara ilişkin görüşleri (Mersin Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Örneği). II. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi Bildiri Tam Metin Kitabı Eğitim Bilimleri (s. 464-474). Adana: Akademisyen Kitabevi.
- Kaleli-Yılmaz, G., & Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 6(2), 299-322.
- Katz, Y. J. (2002). Attitudes affecting college students' preferences for distance learning. *Journal of Computer Assisted Learning* (18), 2-9.
- Kavuk, E. & Demirtaş, H. (2021). COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar. *E-International Journal of Pedagogogy (e-ijpa)*, 1(1), 55-73.
- Kaynar, H., Kurnaz, A., Doğrukök, B. & Şentürk Barışık, C. (2020). Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(7), 3269-3292.

- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2006). *Designing qualitative research*, Sage, London.
- Metin, M., Gürbey, S. & Çevik, A. (2021). Covid-19 Pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik öğretmen görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020a). Bakan Selçuk, koronavirüs'e karşı eğitim alanında alınan tedbirleri açıkladı. <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitimalaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>, web adresinden 03 Nisan 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Onyema E. M., Eucheria N. C., Obefemi F. A., Sen S., Atonye F. G., Sharma A. & Alsayed A. O. (2020). Impact of coronavirus pandemic on education. *Journal of Education and Practice*. 11(13), 108-121.
- Özbay, Ö. (2015). Dünya'da ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi* (5), 376-394.
- Pınar, M. A., & Akgül, G. D. A. (2020). Covid-19 salgını sürecinde fen bilimleri dersinin uzaktan eğitim ile verilmesine yönelik öğrenci görüşleri. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10(2), 461-486.
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2020). Covid-19 (Sars-CoV-2 enfeksiyonu) rehberi.
- Saban, A., & Ersoy, A. (2017). *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Setiawan, A. R. (2020). Scientific literacy worksheets for distance learning in the topic of coronavirus 2019 (COVID-19). *Reading Academic Articles*, 1-3.
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (2017). Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları. Ankara: Anı.
- Sirem, Ö., & Baş, Ö. (2020). Okuma güçlüğü olan ilkökul öğrencilerinin covid-19 sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri. *Turkish Studies*, 993-1009.
- Yalman, M. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemi (MOODLE) memnuniyet düzeyleri. *Turkish Studies*, 8(8), 1395-1406.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, E. (2020). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında uzaktan eğitim öğrencilerinin topluluk hissine etki eden faktörlerin incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 180-205.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., & Doğanay, G. (2020). Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği. Konya: Palet Yayınları.
- World Health Organisation. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19): Situation report.

Extended Abstract

Introduction

Distance education is not preferred in primary schools in Turkey and around the world. Therefore, it is not easy to predict whether the compulsory education for primary schools will be successful due to the COVID 19 disease in Turkey. However, it is important to determine the positive and negative aspects of distance education in order to make the distance education given to primary school students more effective. However, the above-mentioned participant; It is very difficult to determine the positive and negative features of the distance education process in primary schools, depending on the results of three different studies on teachers, parents or students with reading difficulties. Therefore, it is necessary to learn the experiences of students and teachers in this process in order to determine the positive and negative aspects of distance education for primary school students. Learning the experiences of primary school students and teachers in the distance education process can be used by policy makers to make distance education more effective. In this context, the aim of the research is to describe the experiences of students attending a primary school in Gaziantep and their teachers in live lessons. For this purpose, answers to the following questions were sought in the study:

1. What are the experiences of primary school students in live lessons?
2. What are the experiences of classroom teachers in live lessons?

Method

In this study, it was tried to describe the experiences of primary school students in live lessons. In this context, phenomenology, one of the qualitative research designs, was used in the research.

The research was carried out in a primary school located in Gaziantep, where civil servants and tradesmen generally live. The participants of the study were determined from primary school students and their teachers. Purposive sampling method was used to determine the students and teachers who are the participants of the research. In this context, one of the purposeful sampling methods; typical case sampling was used by the student, while criterion sampling was used by the teacher when determining the participants.

In this context, the participants of the research were determined among the students who have the necessary technological infrastructure to connect to the live lessons at home and regularly attend the live lessons. While determining the teacher participants of the research, it was taken as a criterion that the teachers should work at the school where the research was conducted for at least one year and that the student participants of the research were teachers. In this context, the participants of the research in this school; The study consisted of seven primary school students and three teachers.

Interview method was used as data collection method in the research. In the research, interview forms consisting of semi-structured questions developed by the researcher and personal information forms were used as data collection tools. Content analysis, one of the qualitative data analysis methods, was used in the analysis of the data obtained as a result of the interviews.

Results

As a result of the analysis of the records of the interviews made in the research, the theme of "Distance Education Experiences of Students and Teachers" was reached. Under this theme, sub-themes named "Positive Features", "Negative Features" and "Suggestions" were reached.

Positive features of live lessons are included in the sub-theme of Positive Features. According to the findings related to this sub-theme, it has been determined that the positive features of live lessons are providing privacy, effective use of technology and providing

learning.

In the sub-theme of “Negative Features”, the negative features of live lessons are included. According to the findings related to this sub-theme, the negative features of live lessons; lack of motivation, physical ailments, technological inadequacies, inequality of opportunity and learning difficulties.

Suggestions sub-theme included suggestions for students and teachers to avoid problems in live lessons. According to the findings related to this sub-theme, suggestions for free access and improvement of technological infrastructure were determined in order to avoid problems in live lessons.

Conclusion

When the results of this research conducted at the primary school level are examined, it has been determined that thanks to the superiority of the technology used in live lessons, teachers can effectively use the materials related to the lesson and provide privacy to the students in the lessons. However, as a result of the research, despite the positive features of live lessons, it was determined that live lessons cause lack of motivation, learning difficulties and inequality of opportunity among students.

As a result; With the effect of the pandemic, distance education has started to be used in primary, secondary and high school schools as well as in universities providing undergraduate and graduate education. However, considering the physical and mental development of children at primary school level, it is insufficient to use only distance education in the education of children at this age. In order for primary school children to reach the goals in their education programs, they need to learn the lesson subjects concretely by doing and living. However, in live lessons, teachers can only share various images with students and cannot make them practice. In addition, in live lessons, students learn social skills that they can learn when they are with their peers. However, in the digitalized world, the live lessons that have started to be used in all education levels with the pandemic cannot be ignored. In order for these live lessons to be effective, first of all, the lack of infrastructure and equipment that causes inequality of opportunity among students should be resolved and used as a support for education at school, except in extraordinary situations.